

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 lit. Fél évre 2 lit. Negyedévre 1 lit.
Hirdetéseket:
a kiadóhivatalnál megadott árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 ka.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

A tisztességtelen verseny.

A tisztességtelen verseny ellen utóbbi időben erős actió indult meg. Felolvasás felolvasást, gyűlés gyűlést követ, melyek során a tisztességtelen üzleti versenyzőkre a halálos ítéletet kimondják, sőt mi több ezt jegyzőkönyvbe is foglalják.

A felolvasások és anketek előadói töviről-hegyire ismertetik a közönséggel a tisztességtelen versenyzőknek általuk ismert üzelmait és a nyomban jogerőre emelkedett ítélet végrehajtásával magát a közönséget bizzák meg, azt a közönséget, melyről a még mindig igaz és annak is maradó közmondás azt mondja: »mundus vult decipi, ergo decipiatur.«

Az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy azok az üzletek a legvirágzóbbak, azok hajtják a legbusásabb jövedelmet, melyek az emberiség félszegségére hiúságára alapítják valamint azt is, hogy a tisztességtelen versenyzők kitűnő psychológusok.

A tisztességes verseny edz, nemesít, produktív eredményt szül, tökéletesít, fejleszt, — tisztességtelen

verseny pedig elkeseríti, megbénítja, verseny képe enné teszi az eszközökben válogató célnárcokévt, tehát baj, mérhetetlen baj.

Csakhogy minden baj sikeres orvoslásának alapfeltétele a helyes diagnosis, melyet a felolvasók és gyűlészők meg nem állapíthatnak, midőn a tisztességtelen verseny mezejét csupán a műhely a gyár vagy az üzlet falai által határolják.

A tisztességtelen versenynek sokkal tágabb tere van; urálja az egész világot és nem egyedül az üzleti téren okozza a nagy és következményeiben végzetes károkat. Ennél sokkal fontosabb és nagyobb jelentőségű károk származnak a tisztességtelen versenyből ott, ahol országok, nemzettek, népfajok, felekezetek stb. versenyeznek egymással. Ezen harcban a szemben álló felek mindegyike egyaránt vesztes és egymást pusztítva, öldökölve, egynek sincs kilátása a győzelemre, mert nincs vezérök, elesett: a közmorál!

Tisztességtelen versenyt látunk minden téren: a diplomatiában, a pénzpiacozón, műintézetekben, hivatalokban, sőt a tudomány, művé-

szet és irodalom bajnokai közt is.

Ezért nem mernek hinni a felolvasók és gyűlésezők, még oly nemes intenciókból fakadó fáradozásuknak gyakorlati sikerében, sem orvosi tudományukban, mert már a diagnosis megállapításánál a kis bajt vélik meggyógyítandónak, holott a nagyobb, a veszélyesebbet figyelmen kívül hagyják.

Nem szándékozom a tisztességtelen verseny ellen irányuló actiót perhorescalni, a felolvasásokra is eljárök, de hinni, nem hiszek az ezek révén elérendő gyakorlati sikerben, valaminthogy nem hiszem, hogy a világbéke kongresszusok a világbékét eredményezendik.

Ellenzéki taktika.

II.

Mint lapunk m. heti számában emeltük, a Sima-Hegyiféle érdekszövetkezet legügyesebb taktikájának bizonyult az, hogy azokat akik szélhámoskodásukról leakarják rántani a leplet, meghurcolják, meggyanúsítják.

Ez az eljárás a legnagyobb fokú terrorizálás ugyan, de amennyiben ezek a t. urak az aljas fegyverek használatában nem igen válogatósak, senki rossz néven nem

TARCSA

Ünnepi beszéd Erzsébet királyné emlékére. *)

Kedves tanulóifjak! — A ki életében meg nem szűnt cselekedni, az nem halhat meg, az örökké él! — Ennek a magasztos erkölcsi igazságnak adunk mi itt kifejezést midőn a magyar nemzetnek önként megnyilatkozó, törvénybe is ígatott érzésének szellemében összegyűltünk halhatatlan — emlékü nagy királynénk dicső emlékét ünnepelni, hogy így hódoljunk az erkölcsi nagyság előtt s ez által a legfőbb erkölcsi lény, az Isten iránt is kifejezzük hálánkat, kitől minden jó származik, — és hogy a mi szívünk is felbuzduljon az erkölcsi tevékenység azon útjára, a melyen nagy királynénk nemzetünknek védangyalává lett, a ki reánk csak fényt, örömet és áldást árasztott.

Nagy királynénk, kit az ég nekünk teremtett, idegen, sőt úgyszólván ellenséges földön látott 1837-ben napvilágot: s így az áldandó gondviselés csodája, hogy ő, kinek bölcsőjén nem a magyar szó édes csengése hangzott, s kit dajkája nem bűvös vonzású magyar dallal altatott, hogy ő mindennek daczára szívvel, lelkével sőt áldásos tevékenységével együtt a — mienk lett oly annyira, a mily mértékben felséges férje birodalmának egyetlen nem-

*) Elmondta Felber M. István rk. hitoktató az ált. polg. iskola f. hó 20-iki ünnepélyen.

zete sem vallhatta őt magáénak. S ki ne látná e dologban — ha azt Erzsébetre gondolunk, — az isteni gondviselés saját-szerű igazságosságát? Volt ugyanis nekünk már egy nagy Erzsébetünk, kit a szentek sorában tisztelünk, egy angyallelkű égi jóságú királynéánvunk, kit a Gondviselés már 4 éves korában külföldre vitt s ott fakasztott nyomában áldást, örömet és vigasztalást külföld népének boldogítására s most mint egy viszonzásul majdnem ugyanazon külföldről vezetett hozzánk egy felejthetetlen emlékü dicső anygalt, ki bús nemzetünknek már-már sirbahe-lyezett boldogságát támasztotta fel és biztosította nekünk.

De lássuk, kedves ifjak, mennyiben volt nagy királynénk élete áldásdús — nekünk.

A szabadságharc leveretése után a fekete lelkű osztrák tanácsosok gyűlölete még mindig a magyar nemzet teljes megsemmisítését áhította, s így arra törekedett, hogy a mit nemzetünkben a segítségükre hitt muszka meghagyott, azt az osztrák zsarnokságnak szellemünkre és nyelvünkre vert bilincsei tegyék tönkre. Nem volt szabad a magyar népek akkor nemzeti szellembe inni, nem volt szabad írónknak a nemzet tájdmáról és szenvedéseiről szólni, nem volt szabad a zsarnok kényuralom ellen csak szót is említeni, mert a kezét, Ausztria leg-súlyosabb börtönébe került és vagyonvesztésre ítéltetett. S így midőn harczte-reink óriásait a bitóra, nemzeti szellemünk

ápolót és zászló vivőt pedig a sötét börtönök celláiba hurcolta az osztrák zsarnokság, az elárult, fej és kar nélkül honmaradt nemzetet pedig az osztrák nyelv kényszerzubbonyába bujtatta, vajjon képzelhető-e a magyarra nézve ennél szívet tépőbb fájdalom, vajjon vérezhetett valaha jobban és és kétségbesetteben a magyar sziv mint akkor, midőn így mindenétől megfosztva, mindenétől kiforgatva, mindenkitől elhagyatva összeszorult szívvél kellett látnia, miként készíti a zsarnokság vaskeze a gyászba borított magyar nemzetnek öröksirját?!

Ámde, a hol legnagyobb a szükség legközelebb az isteni segítség. — Nem tűrhette ugyanis az isteni Gondviselés a telhetetlen zsarnokságnak embertelen munkáját tovább, segítségül küldött nekünk egy égi nemtőt, vagyis nemzetünk ádáz elleneinek közepette támasztott ellenállhatatlan erejű pártfogót az angyaljósága 16 éves Erzsébetben, Miksa bajor herceg leányában, kit 1854-ben a fiatal osztrák császár, I. Ferencz Jozsef nőül vett.

Ezen angyali lélek hirtől sem ismert akkor még meg bennünket, mert a császári udvarban leggyűlöletesebb volt a magyar név s rólunk neki csak gyűlöletest tudtak beszélni; mást mondott azonban öneki felőlünk az ő jóságos igaz szíve, melyet a békóra vert magyar sósója búsitott. Oly érzékeny volt jóságos lelke az igaztalanul szenvedő magyar jaja iránt, hogy nászának örömei sem tudták szívet attól jelvonni. S mit tett találékony

veszi tőlük, sőt sokan természetesen is tartják.

Igy: midőn a Sima szélhámoskodását vizsgáló Hubacsek Pál kir. törvényszéki bírót hurcolják, gyanúsítják, sokan nem veszik észre, hogy ezt csak azért teszik, hogy elvegyék a kedvét tovább nyomozni, vagy esetleg kideríteni Sima és társai bűnös üzemleit. Mert el kell ösmernünk, hogy abba a piszokba nem valami nagy kedvel nyúl bele egy tisztességes ember sem. Ez lehet az oka annak, hogy ezeknek az embereknek még mindig sikerült a büntető igazságszolgáltatást kikerülniök, ez az oka annak, hogy ezek az emberek még mindig szabadon járnak-kelnek még mindig szabadon üzérkednek a jó hizsemű polgárok bőrrel.

Hiszen, ha a szegedi kir. bünyenyítő törvényszék oly szigorral járt volna el Simával vagy Hegyivel, aminő szigorral járt el a legcsekélyebb kihágásnak minősíthető ügyben velünk szemben, hát ez a két úr, már régen nem verné a mellét Csongrádmegyében: hanem ott üdülné, a hol hozzájuk hasonló sarlatánok üdülnék: a börtönben.

Hiszen, ha valakinek van oka a panasza a szegedi kir. bünyenyítő törvényszékkal szemben, akkor éppen nekünk és annak a pártnak van, melyhez mi tartozunk.

Elmondhatjuk, hogy évek óta piszokol, rágalmaz, szid és káromol bennünket ez a két úr, de soha törvényes elégtételt velök szemben nem nyertünk. Hasztalan fordultunk megtorlásért a bünyenyítő törvényszékhez, a vége az lett, hogy ellettünk utasítva, más szóval ha felperesek voltunk is, alperesek maradtunk.

Ezek az emberek ép bőrrel sértetlenül kerültek ki a büntető igazságszolgáltatás karmai közül, ha akár mifele büntetendő cselekményért vonta kérdőre.

Számtalan példával igazolhatjuk állításunkat, de, hogy valamennyit papírra tegyük, arra sem időnk, sem helyünk nincs.

Ott van az Ernyes Johannaféle végrendelet sikkasztás. Boldogult Magdicsné ellen elkövetett súlyos testi sértés. A csongrádi orvosi kar megrágalmazása, vajjon egy haja szála meggömbült-e ezért Hegyinek? De nem csak ezen az uton,

szive? — Felséges férjétől nászajándékul bebörtönözött magyarok szabadon bocsátását kérte, s erre mintegy 700 magyar rab hálasóhajtsa tört a megnyitott börtönök ajtajából az égére! — Majd mivel szive ellenállhatatlanul vonzotta felénk, addig kérte a Felséges férjét, míg őt 1857 tavaszán Magyarországra nem hozta. — S most midőn látta a fiatal császárné, kinek arczáról csak a jóság és szeretet tündökölt, a józan, egyenes lelkű és romlatlan szívű magyart, ugy megszerette, hogy szive összefort vele. — Ekkor már Felséges férje előtt kéréséhez mérveket is tudott csatolni, a minek eredménye újra 400 magyar politikai rab szabadonbocsátása lett. — Szive ezután velünk érzett, sőt velünk is vérezett, mert midőn 1866-ban az osztrák trón fölé vézses felhők tornyosultak, és őt a felől értesítették, kezét szivére téve ugy nyilatkozott: »Hogy ha a császár dolgai Olaszországban rosszul mennek, ez faj nekem, de ha Magyarországon történik hasonló, ez megöli engem!« — Midőn pedig ugyanazon évben Poroszországtól is kitört a veszély s neki Bécsből menekülnie kellett, annyira bizonyított magyarban, hogy kis — gyermekeivel hozzánk jött otthont szerezni, és talált is! — Ettől kezdve annyi szépet, jót s nemeset tudott beszélni a magyarról császári férjének, hogy ez végre is meggyőződött »a valórol« miért is félre vetve a fekete lelkű tanácsosok sötét tanácsait, kik őt félre vezették, visszaadta országunknak alkotmányát, kibékült nemzetünkkel, alkotmányos királyunkká koronáztatta magát s megesküdött alkotmányunkra. — S mindezt ugyszólván Er-

hanem sajtó utján sem kaptunk elégtételt: Mindenki emlékezik még: midőn Bozó Mihályról azt írta, hogy Csemegit agyon akarta ütni s Bozó bepánaszolta és a vége az lett, hogy Hegyit felmentették és Bozót a költségekben marasztalták.

Mi azonban ezért a szegedi kir. bünyenyítő törvényszéket nem vádoljuk: mert elhiszük, hogy nagyon kellemetlen dolog az, ha valakit az ország színe előtt meghurcolnak. Már pedig Sima Ferenc képviselői állását folyton arra használta fel, hogy meghurcolja azokat akik nem az ő kedvük és akaratuk szerint jártak el. Így sikerült nekik a büntető igazságszolgáltatást éveken keresztül sikkban tartani.

Ezt a taktikát követik ma is: midőn meghurcolják, meggyúszítják az egész bírói kart, hogy azután ez a taktika ma sikerre vezet-e vagy kudarchozot vall — a jövő titka.

UJDONSÁGOK.

— **Erzsébet királyné emlékezete.** A vasárnapra esett Erzsébet nap helyett hétfőn 20-án ünnepelték még iskoláinkban a szomorú halállal kimúlt és szivből szeretett Erzsébet királyné emlékezetének — kegyeletes ünnepét. Hazafias gondolkozásu lelki pásztornak jó voltából, a ki vizet prédikál és bort iszik, nem volt gyászmise s így azon a közönség és a tanuló ifjuság meg sem jelenhetett. Az áll. elemi iskolában 1/2 9 órakor vette kezdetét az ünnepély, 9 órakor az állami polgári fiúiskola, utána pedig a községi polgári leányiskola áldozott a kegyelet emlékének. Mindegyiken nagyszámú gyászoló közönség vett részt. A polgári fiúiskola rajztermében lefolyt ünnepélyen megjelent a községi előjáróság is, bíró, jegyzők, tanácsbeliek. Hegyi Antal és Tóth István hiányoztak az ünnepélyről. Pedig kár volt meg nem jelenni nekik, lett volna alkalmuk meggyőződni arról a téves álláspontjukról, hogy iskoláinkban hazafiatlan szellemben neveltetnek a növendékek. Azok a pártbívek meg a kik az előjáróság tagjaiként megjelentek az ünnepélyen meggyőződhetek róla, (ha akartak,) hogy az ifjuság szivében a hazafiaság lángtűze ápolatik s tulajdonképpen azok a hazat-

zsébet királynénak köszönhetjük Isten után s így üdvözölhetjük e békóba vert magyar nemzet szabadító angyalaként, kit a nemzet halálából királynéjává koronáztatott es ettől kezdve neki szive leggyöngédebb érzelmeivel adózott; ki is viszonzását császári és királyi férje oldala mellett legörömostebben magyar királynénak nevezte magát; egyetlen lát férje koronáinak örökösét, a legreménydusabb magyar királyfivá nevelte a kinek tragikus halálakor mintegy a magyarnemzet nevében örökös gyászt öltött.

Nos, kedves ifjak most már tudjátok, ki volt Erzsébet királyné nekünk? — Volt?! — Fájdalom, volt, mert áldásdus életét melynek java ezután is édes hazánkra áradott, 60 éves korában, 1898 szept. 10-én kioltotta egy elvetemült gaz. Idegen földön, halál nemének tudta nélkül csendesen hunyt el a magyar nemzetnek mély fájdalomra, melylyel még a mai napig is gyászolja felejthetetlen nagy királynéját.

Ez volt ő nagyságának halványan feltüntetett főbb vonása szerint, történelmünk egyik legdicsebb női alakja, a ki iránt a hála és a kegyelet leggyöngédebb érzelmeivel kell adózunk. Ezt pedig tesszük, ha nevé: imánkba foglaljuk, ha szivjóságát tevékenységünk terén utánozunk s ha emlékét szivünkbe ily szavakkal zárjuk:

»Ugy jött mint egy angyal:
Napsugárral, dallal...
Lépte mosolygása...
Áldás kut forrása...
Éljen emléke szivünkben örökké!

fiatlanok, a kik iskoláinkat hazafiatlanság vádjával illetik. — A szép énekszámok, beszédek és szavatok, melyek az ünnepélyen elhangzottak, könyekig megindították a megjelent szülőket, s az ifjusághoz intézett beszédekből meggyőződhetek, hogy gyermekeik nevelése jó kezekbe van letéve, hiában hirdeti, hazudozza annak ellenkezőjét bárki is.

Marcozi bácsi meghalt. †

Ki ne ösmerte volna? Vajjon van-e Csongrádon öreg vagy fiatal, agg vagy gyermek, ur vagy földműves, gazda vagy cseléd, aki ne ismerte volna Marcozi bácsit? Igazi tipikus magyar ember, olyan vizözön előtti szolgabíró, aki a várnegyét ösmerte szülő anyjának, aki nem ugy itélt, mint a mai modern közigazgatási tisztviselők: §§-ok szerint, hanem ugy amint jónak látta, de szentül megvolt győződve, hogy annál különben nem lehet. Egyike volt azoknak az öreg embereknek, kirkől azt hisszük, hogy sohasem halnak meg. A jó kedély, az erő és az egészség néz ki szeméből és testöket az idő nem hajlitja meg, arczukon nem szánt barázdát. Örökké fiatalok maradnának, ha a központ, a hir a mely a folytonos mozgás miatt elkopik, fel nem mondaná a szolgálatot. Ezt az orvosok szélhűdésnek, a magyar nép pedig a saját nyelvén gutának nevezi. Így járt mindnyájunk Marcozi bátyja is: megütötte a szél. S ha ez nem éri, talán örökké élt volna: mert egészségtől duzadó testében, egészséges lélek is lakozott. 18—19 éves lehetett: midőn fegyvert fogott a magyar szabadságért.

Ott közdött boldogult Eder István zászló aljában, mint honvéd főhadnagy, majd a szabadságharcz alkonyán, mint század parancsnok, azonban a kapitányi rangot a szabadság harc leveretése miatt nem nyerve el. De tény az, hogy egyike volt azon vitéz csongrádi honvédeknek, kik a zászló alatt híven és becsülettel kitartottak. Különösen ragaszkodott őrnagyához, néhai Eder Istvánhoz, akinek oldala mellől, azt lehet mondani egy napra sem távozott. A szabadságharcz leveretése után, mint sok más szegény ember, hivatal vállalt. Mint Csongrád városának főkapitánya, később szolgabirája szolgálta szülő városát. Élete vig, de azért nem volt ment a viszontagságoktól. Egyetlen fia: Blázsik Mihály ügyvéd jelölt halála, kiben sokat csalatkozott, nagyon megviselte. De azért a fájdalom nem törte meg. Szép férfias arcu öreg ur volt, olyan még ma is a ravatalon is. Hú katonához illően követi boldogult őrnagyát az örök fényesség- és dicsőségbe, áldás és béke poraira!

— **Kegyelet sértő.** Hegyi Antal plebános ur nem elégszik meg azzal, hogy tisztességes embereket vádol, testületeket hazafiatlansággal gyanúsít: hanem a tetejében maga követi a legnagyobb hazafiatlanságot akkor, midőn lábba tiporja a kegyeletet, melylyel minden hazafi tartozik boldogult királynéjának Erzsébet Ő felsége emlékének. A 1. hó 19-én Magyarország legkisebb helyiségeinek papjai eltekintve attól, hogy melyik hitfelekezethez tartoznak, ilyen istentiszteletet tartott szeretett királynénak emlékére. Szinte pirulva kell kijelentenünk, hogy Hegyi Antal, aki a polgár iskola tantesületét hazafiatlan vádjával illette, nem tartott gyász-istentiszteletet. sőt midőn erre felszólították azt a kijelentést tette, *csak az esetben tart gyász-istentiszteletet, ha az — ezért esedékes 14 frt 50 krajczárt lefizetik.* Hát, Hegyi ezen eljárásához magyarázatot nem fűzünk, magyarazza és itélja el ki-ki ugy, amint hazafias érzülete és lojalitása diktálja.

— **Szilveszter-estély.** A mult vasárnap nagymise alatt a női énekkar gyászdalt énekelt, mely minden tekintetben szépen sikerült. Most pedig azon buzgolkodik az énekkar, hogy Szilveszter estejére ének, szavalt s felolvasással egybekötött társas összejövetelt rendezzen s a remélhető

jövedelmet a csongrádi tanítók érdekében a Ferencz József tanítók házára fordítja. Az eddigi s ezutáni siker, a tagok fáradhatatlan buzgalma kívül minden esetre Zelenkáné, Nigrinyi Camilla úrhölgyet és Farkas Béla igazgatót illeti meg.

— **Ártatlanul vádolva.** A kir. Kúria a f. hó 22-én tartott tanácsülésében a dr. Tasnády Antal ügyvéd ellen folyamatba tett Ternay-féle ügyben a két első bíróság fölmentő ítéletét helybenhagyta. Az igazságnak mindig győzni kell!

— **Följelentés a dorosmai bíró ellen.** A szegedi királyi tönvényeszkékhez érkezett be a napokban egy följelentés a dorosmai bíró, Czékus Imre ellen. A vádföljelentést Gábor Péter dorosmai lakos adta be és az van benne, hogy a dorosmai közbirtok telosztása alkalmakor ő neki, Gábor Péternek is jutott egy darabka föld, azonban — állítása szerint — a községi bíró ezt az ő kis földcskéjét jogtalanul magának magának foglalta el és ezzel őt érzékenyen megkárosította. A vádföljelentés folytán a törvényszék megindította a bűnvád vizsgálót annak a kiderítésére, mi igaz a panaszból és hogy csakugyan olyan földéhes ez a dorosmai bíró, hogy még a mások jogos földcskéjét is önhatalmian magának tulajdonítja el.

— **A pinczésók.** Patai Rókus és a felesége április 7-ike és 8-ka közti éjjel egy ásóval fölfegyverkezve elmentek Patai nevelőapjához, Bánfi Sándor Antalhoz, akinek a pinczésójában két kamrát felástak és onnan 18 frt 36 kr értékű élelmiszert elloptak. Patait lopás büntetésében és a feleségét orgazdaság vétségében mondta ki a szegedi törvényszék a f. hó 19-én tartott végtárgyaláson bűnösnek és ezért Patai Rókust 6 hónapi börtönre, a feleségét pedig 14 napi fogházra ítélték.

— **Dohánybevéltés.** A szegedi dohánvbevéltő hivatalnál az ez évi dohánytermés átvétele január 2-án kezdődik és február 13-ig tart; a csongrádi bevéltő hivatalnál pedig szintén január 2-án kezdődik ugyan de csak január 24-ig tart.

— **A vásárok szaporítása ellen.** A kereskedelmi miniszter körlevelében felszólította a kereskedelmi iparkamarát, hogy ezentúl, ha a vásártartás iránt beadott kérvények elintézése előtt megkérdezi a kamarák véleményét, jelentésükben azt is mondják meg, hogy a vásárnak valamilyen községben való megengedése milyen hatással lehet a környéken lévő nagyobb városok fejlődésére. A miniszternek ugyanis az a véleménye, hogy az alárendelt jelentőségű városok, különösen, ha egy-egy vidéken sűrűn tartják, megakadályozzák a nagyobb vidéki városok fejlődését és éppen ezért a nagyobb vidéki városokban szeretné a vásárokat koncentrálni. — A decemberi megyei közgyűlésre nem nyújthatnának be eziránt a szentesi kereskedők egy kérvényt?

Kilépés a szerkesztőségéből. Lapunk társszerkesztője, Sággy Mihály úr tanulmányai folytatása miatt a mai napon lapunk szerkesztőségéből kilép s tanulmányai befejeztével ismét elfoglalja lapunknál régi helyét

— **Vasár nálunk,** a legközelebbi országos vásárunk 1899 évi Deczember hó 9-én — szombaton — és 10-én — vasárnap — fog megtartatni, és pedig az első napon az állat, a második napon a kirakodó vásár. Vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható lesz.

— **Újabb transzverzális út az alföldön.** Békésmegye feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a debreczen-fejértemplomi útból kiágazólag Makóig új transzverzális utat építtessen. A felirat támogatására küldöttség tiszteltett dr. Fábry Sándor alispán vezetésével Hegedűs Sándor miniszternél, mely küldöttségben résztvettek a megye országgyűlési képviselői és a megye nagybirtokosai. A miniszter kijelentette, hogy az útszakaszt felveszi útépitési programjába. Az út 169 kilométer lesz és egy millió tőkéig igényel. — Jó lenne, ha Békésmegye a nagyvállalkozók helyett a felosztás vállalati rendszert is sürgetné e munkánál, hogy t. i. a földmunkát a munkáskamara útján egye-

nesen az államtól kapják vállalatba a munkások, ne úgy, mint eddig — a tejfelt leszedjék a semmit sem dolgozó nagyvállalkozók, ahogy Kútlánya tette a szegény csángókkal.

— **Hol vagy Maróthy?** Nem is mende-monda de fehéren feketével van kinyomatva az a boldogult Maróthy híres matematikust letörő felsőbb mennyiségtani számítás, melyvel a Hegyipárt ajánlja az általuk alakítandó »népbank« részvényeit a magyar buroknak. Ugyanis: Ha valaki az új takarékpénztár részvényeseiből jegyez 1—2 drbot, arra évenként 2—3% osztalékot élvez. Ha már most, azon 100 frtra melyet részvényekbe befektet szükség lesz, akkor az intézettől kezesség mellett 7—8%^o-ra felveheti. Most már, ha a részvényes adóssá válik 5%^o mellett élvezheti azt a tőket melyet befizetett. Ez a kombináció olyan nagyszerű, hogy már is melegen ajánljuk polgártársaink figyelmébe az új pénzintézet részvényeit. Azonban szives megfigyelés végett vagyunk bátrak a következő megjegyzést tenni: Ha valaki részvényt nem jegyez és 100 frtja van és azt elhelyezi valamelyik takarékpénztárba betétként, — legkevesebb 5%^o-ot kap tőkéjére. Ha pedig 16 évig kamatoztatja, hát akkor a betett 100 frt megkétszereződik vagyis 16 év múlva 200 frtot kap. Ellenben Hegyiek kombinációja szerint az az tőke mit az ő takarékluk részvényeibe fektet és azt a fent leírt módon kölcsön veszi 5%^o-os kamattal, *ugy adóssága lesz 16 év alatt megkétszerezve.* Erre tessék kadenciát mondani!

Az Ország—Világ e heti száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Irta e kiváló szépirodalmi újság utolsó számába a szerkesztőn Váradi Antal kivül: Herczel Ferencz, Mikszáth Kálmán, és Falk Ignótus, Feleki Sándor, Lenk Adolf. képei között találjuk a pécsi 8-as magyar huszárok tisztikarának képét, melyet a vitéz emel esztendei jubileuma alkalmából készítettek. Most is mint mindig eleven és érdekes az az újság, mely híres arról, hogy olvasóit minduntalan kellemes meglepetésbe részesíti: A legújabb meglepetés most készül, az Ország-Világ karácsonyi almanachja, melyet minden előfizető, az a ki most lép alap olvasóközönsége közé díjtalanul megkap. Az Ország-Világ előfizetési ára negyed évre 2 frt. A kiadó hivatal, mely Hold utca 7 szám alatt van, mutatvány számot kívánatra ingyen küld.

Nagy Sándor (Alexandros) Sarkophagja. Konstantinápolyban őrzik világbíró Sándor sarkophagját. A monumentalis munka egyik legkiválóbb remeke az ó-kori szobrászatnak. Négy oldalán harci és vadászati jelenetek vannak kifaragva. Lovas alakok csatája; egyik haldokolva bukik le ményéről; a másik rettenetes bosszúálló ütésre készül. Egy gyalogos féltérde ereszkedve röpi el utolsó nyílyát. Oly elevenek, oly mozgalmasak ezek az alakok, mintha maga az élet dermedt volna meg egy pillanatban. A vadászati jeleneten a haldokló szarvas végső közdelve, az oroszán támadása a paripára oly finoman, oly művészeti kézzel vannak alkotva, mintha a renaissance legnagyobb mestere teremtette volna őket az ihlet pillanatában. A jelenetek a haut relief művészet legszebb alkotásai közül valók. E fejedelmi díszű koporsóban pihent az a por, mely a mig ember volt Nagy Sándor világhíres nevét viselte. Eszünkbe jut Shakespere Hamletje, ki a temetőben járva, elborul a halál képe előtt, s az elmúlás gondolata burul lelkére:

Fejedelmi Caesar, ha föld röge lett,
Lyukat tőm, hogy kizárja a szelet,
Oh, hogy ki a világ félelme volt:
E sár — most a repedt falon a folt.

Mélységes és borús gondolat. Kérdés, a melynek megfejtése nincs, csak töprenghetni rajta, kitérhetni előle, s vége mindig a csüggedt vallomás, a mit a dán királyfi mond Horatióknak: »Több dolgok vannak földön és égen, Horatió, mintsem bölcselmetek felfogni képes.« Nagy Sándor életéről, földi pályája munkásságáról a Nagy

Képes Világtörténet most megjelent 45. füzet, mely remek reproductiókban mutatja satkophagjának művészi faragványait. Az egész munkát szerkeszti Marczali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlyai Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzetenként is kapható 30 krjával. Megjelent minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Dreyfus levele. Érdekes levelet kapott a minap a Magyar humorisztikus naptár szerkesztősége. A levél a következő: »Uraim! Az önök naptára csodákat nyel. A mire a világ leghíresebb orvosai, a forró égélj nem voltak képesek, t. i. hogy életkedvet visszaadják, a t az önök naptára egy csapásra megtette. Megrendeltem és azóta hazám cseng a kacagástól. Lucie feleségem nem is olvas mást, Pierre fiam és Luoise leányom pedig egész nap veszekednek, mert mindegyik előbb szeretné olvasni a naptárt. Kérek azonnal még egy példányt, mert a folytonos használatától teljesen elrongyolódott.« — E levélhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy e naptárból, míg a készlet tart 30 krért bérmentve küld egy példányt a »Magyar humorisztikus naptár« szerkesztősége. Budapest, V Honvéd-u. 4.

Disz-album ingyen. A Magyar Hirlap előfizetői számára már készül a karácsonyi remek meglepetés. A diszes album ez, amit minden előfizető teljesen díjtalanul kap meg, ha csak egy hónapra fizet is elő a Magyar Hirlapra. Az ideai album még szebb, még érdekesebb lesz, mint az eddigiek voltak, Tartalma becses, és azonkívül igazi meglepetés. Az írók színe-java, az illusztrátorok legkiválóbbjai váltatve dolgoznak a szennázios művön. Azonkívül, hogy a legérdekesebb olvasmány lesz, még aktualitással is dicsekedhet. Beválik majd a könyvtárak díszének. A Magyar Hirlap sok más kedvezményrel is kitünteti előfizetőit. Jókai Mór rendkívül érdekes új regényének (Házasságok története) eddig megjelent folytatásait díjmentesen kapják az új előfizetők. Az Otthon című kitűnő folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt négy forintért kapják egy negyedévre az előfizetők. Szintén rendkívül olcsón juthatnak a gyönyörű Francia Divatlap-hoz, és pedig negyedévre 75 krajczárért, ugy szintén a Képes gyermeklap-hoz, és pedig negyedévenként 50 krajczárért. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének szives készséggel felel a szerkesztői üzenetek rovatában bárminő komoly kérdésére. A Magyar Hirlap a legelterjedtebb napilap, amely minden ízében hazafias, minden törekvésében magyar. Politikája a nemzet érdekeinek a védelmében csucso-sodik. Egyébként független minden párt-befolyástól. Vezérelve a szabadelvűség s a demokratizmus. Ebben tántoríthatatlan. A Magyar Hirlap kiterjeszti figyelmét a hatalommal szemben folyvást teljesíti. Az egyesek jogos panaszaának szószólója mindig, amikor ezt a közérdek valamely szempontja kívánja. A legjobb írói erők állnak a Magyar Hirlap állandó és kizárólagos szolgálatában. A lap szépirodalmi része elsőrangú. Hirrovatai változatosak, megbízhatók. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapesten, V. kerület, Honvéd-utca 4. szám alatt van.

Magyar varieté Album a címe annak az izléses czimlappal elegans kiállításban, ujnvi vastagságú terjedelemben megjelent zeneműnek mely a jutányos zeneműveket piacra hozó Klóknér Ede budapesti zenemű kiadónál látott napvilágot. Tartalmaz ez album 20 legdivatosabb kuplé- tréfás dal cha son újdonságokat a 2 forintos áráért annvit, és oly érdekeset a minőt és meny-nyit a zeneműkereskedésekben véve annak tizszereseért alig kapni. Tartalma: 1. Aletter, »a kisözveg« 2. Aletter, »Iczi piczi asszonyka« 3. Bohm »Ne haragudj«

4. D'Amant »Más« telefonhírmondó kuplet
5. Decker, »Stii-tu« »Emlékszel-e?« 6.
Todor E., »Rossz szokás« 7. Förster A.
»Mandolin szerenád« 8. Francz E., Az
ellenállhatatlan 9. Greizinger Iván, A ká-
véházban 10. Greizinger Iván, »Mi lehet
az ok?« 11. Linke Pál, »Szókimondó
asszonyosság« 12. Linke P. »Oh ne sirj!«
13. Linke P. »Sűrű lombok hűvös árnyán«
14. Linke P. »Csókodért hevül szívem
egyedül« 15. Linke P. »Hol a szó már
mitsem érne. 16. Révay Arnold »Az alatt
történt valami« 17. Scarlet »Az én báná-
tom« (»Mein Elend«-»Verlorenes Glück«)
18. Szentirmay Elemér, »H'ja de fordul a
koczká« 19. Szentirmay Elemér »No csak
az kellene még« 20. Wappaus K. »Komm
Karline- Komm« Valamennyi énekhangra
és önállóan zongorán is játszható módon
átírva, magyar és német szöveggel. — A
könnyebb, vig zene kedvelői vegyék meg
a felette olcsó kötetet sok vigórárt és örömet
szerez az minden zongorázó és énekesnek.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő:

Holló Adolf.

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

T. Horváth Mátyás úrnak a »Tiszavidék«
című lap szerkesztőjének

Csongrádon.

Hogy a t. uraságod szerkesztésében
megjelenő »Tiszavidék« című lap ujdón-
dását egyszer s mindenkorra megkimél-
jük, a csongrádi vadász társulat által ren-
dezendő körvadászaton jelenlevők nevei
folytonos közlésétől, kijelentjük, hogy az
említett társas vadászaton 1900. január
hó 31-ig, amennyiben fontos közigazgatási

érdekek megengedik, részt fogunk venni.
Csongrádon, 1899. november 19.

Csejthey Lajos
bíró.

Bozó Mihály
levéltárnok.

Sóhlya Gyula
jegyző.

Ifj. Blázsik Tamás

*) E rovat alatt közléseiket nem vállal tele-
lőseget a Szerk.

Az 1895. évi cairoi s az 1896.
évi londoni egészségügyi kiállítás-
kon diszoklevéllel s arany érem-
mel kitüntetve. Orvosi tekintélyek
által kipróbált s nagyobb kórodákban
kötő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test
bárminemű csőzós bántalmait, u. m.
kőszvény, csúz, reuma, ischiás,
asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő,
amennyiben gyakrabban idültebb ese-
teknél is már egyszeri bedörzsölésnél
a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítás-
sal 1 korona, erősebb üveg 2 ko-
rona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török
József ur gyógyszerárában, Király
utca 12. és dr. Egger A. ur gyógy-
szertárában, Váci-körút 17. szám. —
Ugyszintén a főváros összes s a vidék
csaknem összes gyógyszerárában,
valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
S.-A. Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyszintén: Csongrádon kapható!
Ungváry József gyógyszer. urnál. Szent-
esen: Gömbös László, ifj. Várady Lajos,
Várady Lajos, Stammer László gyógyszer.
uraknál.

6

huzásra érvényes jótékonycélu —
sorsjáték a budapesti poliklinikai egye-
sület kórháza javára — sorsjegy ára

**CSAK
1 KORONA.**

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á

20.000 kor. stb. ért.

Kívánatra 20% levonással kész-
pénzben kifizettetik.

Első huzás

**visszavonhatatlanul már
január hó 4-én.**

Megrendeléseket ponto-
san teljesít:

A

**jótékonycélu
sorsjáték kezelősege**

**IV. ker., Kossuth Lajos-
utca I. sz.**

Sorsjegyek kiadóhivatalunkban is
kaphatók.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utó- bajaiban!

Legjobbnek bizonyult **HÁZISZER**, mely az
emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi,
a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az
egészség főfeltétele), gyors és biztosan megszünteti a
gyomorbetegséget és p. étvágytalanságot, savanyu
felbőlgést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat,
gyomorgörcsöt, vértulást, hámorhoidákat, női bántalmat,
bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása
biztos sikerrel jár, a női mell gyulladásnál, tejre-
kedés és keményedésnél, a gyermek elválasztá-
sánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genny-
déseknél, továbbá körömgennyedés és ugynevezett
körömméregnél a kézen és lábujjakon, keménye-
déseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holt-
tetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszerész-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti
és egészséges és tiszta vért szerez, különben is
biztos és messze földön híres bevált háziszser.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral
drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a
kenőcs hűsítő hatása alatt.
Dobozban 35 krjával. Postán 6 krral
drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje
a prágai Fragner B. gyógyszerárából és figyeljen arra,
hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt
látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csom-
agolásán pedig a jobbról látható három szögletes védjegy

A ki egy utárást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

RAKTÁRAK CSONGRÁDON: Vladár Sándor és Ungváry József gyógyszerárában
BUDAPESTEN: Török József gyógyszerárában, Egger A. gyógyszerárában.

Főraktár a készítőnél **B FRAGNER** császári és kir. szállító Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in
Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

30—4